

แนวคิดเรื่องการทำศัลยกรรม

ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดเรื่องการทำศัลยกรรมในด้านความหมายของศัลยกรรมและประเภทของศัลยกรรม กำเนิดและพัฒนาการของศัลยกรรม มูลเหตุของการทำศัลยกรรมความงาม ผลกระทบของการทำศัลยกรรมความงาม ตลอดจนถึงปัญหาการทำศัลยกรรมความงามในสังคมไทย เพื่อความเข้าใจและนำไปสู่กระบวนการพิจารณาอย่างถูกต้องตามหลักของความเป็นจริง

๓.๑ ความหมายและประเภทของศัลยกรรม

เมื่อกล่าวถึงการทำศัลยกรรม คนส่วนใหญ่มักนึกถึงศัลยกรรมตกแต่ง ซึ่งความหมายของคำนี้ยังมีผู้เข้าใจผิดอยู่เป็นจำนวนมาก โดยมักเข้าใจว่า ศัลยกรรมตกแต่ง หมายถึง การทำศัลยกรรมความงามเท่านั้น แท้จริงแล้วศัลยกรรมตกแต่งหรือศัลยศาสตร์ตกแต่งเป็นสาขาวิชาหนึ่งของศัลยศาสตร์ คือวิชาที่เกี่ยวกับการผ่าตัด โดยเน้นเฉพาะการผ่าตัดที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างที่จะปรากฏให้เห็นภายนอกร่างกายให้ดูปกติ และมีการทำงานที่ดีขึ้น

การทำศัลยกรรม สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. ศัลยกรรมเสริมสร้าง (Reconstructive Plastic Surgery) เป็นการผ่าตัดเพื่อการแก้ไขความผิดปกติของร่างกาย โดยมีสาเหตุมาจากการพิการโดยกำเนิด จากการบาดเจ็บ หรือจากเนื้องอกและมะเร็ง ในบางครั้งมีการเคลื่อนย้ายเนื้อเยื่อของร่างกายที่มีลักษณะคล้ายคลึงมาดัดแปลง โดยยึดหลักการ คือ ส่วนที่ถูกขอยืมมาต้องไม่เสียลักษณะหรือคุณสมบัติการทำงานจนเกินไป บางครั้งอาจใช้สารสังเคราะห์ร่วมกับเนื้อเยื่อจริง โดยสารสังเคราะห์ที่จะนำมาใช้ดังกล่าว ต้องผ่านการตรวจสอบทาง การแพทย์แล้วว่า ไม่เป็นพิษหรือทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อร่างกาย การผ่าตัดศัลยกรรมเสริมสร้างสามารถแบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ การสร้างเสริมปรุงแต่งอวัยวะให้ดีและมีประสิทธิภาพขึ้น และการสร้างอวัยวะขึ้นใหม่ทั้งชิ้นส่วน เพื่อทดแทนส่วนที่สูญหายไป แต่ไม่ว่าการผ่าตัดจะเป็นไปในลักษณะใด ก็ล้วนเป็นการผ่าตัดทดแทนส่วนของร่างกายภายนอกที่มองเห็นได้ และเน้นผลสำคัญทางด้านจิตใจของผู้เข้ารับการรักษา^๑

^๑ ถาวร จรูญสมิทธิ์, ศัลยศาสตร์ตกแต่งกับการสร้างอะไหล่มนุษย์, (กรุงเทพมหานคร : ตีรณสาร, ๒๕๒๕) , หน้า ๔๙-๕๐.

๒. ศัลยกรรมความงาม (Aesthetic Plastic Surgery) เป็นการผ่าตัดในส่วนที่ปกติแล้วดูดีขึ้น สอดคล้องกับโครงสร้างของบุคคลผู้นั้น โดยเน้นไปที่ความสวยงามมากกว่าการใช้งาน เช่น การผ่าตัดเสริมจมูก ทำตาสองชั้น ดึงหน้า เสริมหน้าอก การผ่าตัดด้วยเลเซอร์ การฉีดสารเคมีเป็นต้น^๒

จากความหมายและวัตถุประสงค์ของการทำศัลยกรรมที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้สามารถแยกได้ว่า การทำศัลยกรรมแบบใดเป็นศัลยกรรมเสริมสร้าง และการทำศัลยกรรมแบบใดเป็นศัลยกรรมความงาม

๓.๒ กำเนิดและพัฒนาการของศัลยกรรม

การทำศัลยกรรมนั้น มิใช่เป็นวิชาแพทย์สาขาใหม่ หากแต่ได้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยในยุคแรก เป็นเพียงการทำศัลยกรรมเสริมสร้างอย่างเดียวเท่านั้น โดยศัลยกรรมที่โด่งดังและเป็นที่รู้จักทั่วโลก คือ การเก็บรักษาศพโดยทำเป็นมัมมี่ในประเทศอียิปต์ การจะทำมัมมี่ได้นั้น เริ่มจากการนำศพไปยังเต็นท์พิเศษ ที่เรียกว่า อีบุ ซึ่งมีความหมายว่า สถานที่ชำระศพให้บริสุทธิ์ ผู้ที่ถูกทำเป็นมัมมี่จะถูกอาบร่างกายด้วยเหล้าที่ทำจากน้ำตาลสดและชำระล้างด้วยน้ำจากแม่น้ำไนล์ เมื่อศพถูกชำระล้างจนสะอาดดีแล้ว ช่างจะผ่าช่องท้องด้านซ้ายเพื่อเอาอวัยวะภายในออก เนื่องจากอวัยวะภายในมีความชื้นสูง จะเป็นสิ่งแรกที่เน่าสลายได้อย่างรวดเร็ว เหลือแต่หัวใจทิ้งไว้ เพราะเชื่อว่าหัวใจคือศูนย์รวมแห่งปัญญาและความรับรู้ทั้งปวง เป็นสิ่งที่ผู้ตายจำเป็นต้องใช้ในโลกแห่งวิญญาณ ส่วนตับ ปอด กระเพาะ ลำไส้ จะถูกนำมาชำระล้างจนสะอาด แล้วนำไปกลบไว้ด้วยเกลือเม็ดหรือเกลือโซเดียมคาร์บอเนต จากนั้นจึงนำสมองออกมาโดยผ่านทางช่องจมูก เพราะสมองก็เป็นอวัยวะที่มีความชื้นสูงเช่นกัน เมื่อเอาอวัยวะออกหมดแล้ว ก็จะทำให้เกลือลงไปอยู่ในช่องว่างต่างๆ ของร่างกายและกลบศพด้วยเกลือทั้งตัวอีกครั้ง เพื่อให้ศพแห้งทั้งข้างนอกและข้างใน เมื่อศพแห้งดีแล้ว จะชำระล้างศพด้วยน้ำจากแม่น้ำไนล์อีกครั้ง ก่อนจะนำน้ำมันขมิ้นศพเพื่อให้ผิวดูชุ่มชื้น นำอวัยวะภายในที่เอาออกไว้ก่อนหน้านี้ใส่กลับไปยังร่างตามเดิมและพันศพด้วยผ้าลินินเป็นชั้นตอนสุดท้าย^๓ นอกเหนือจากการทำมัมมี่แล้ว การทำศัลยกรรมในอียิปต์ยังรวมไปถึงการรักษาบาดแผลหรือการรักษากระดูกที่หัก สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการทำศัลยกรรมนั้นเป็นเครื่องมือที่หาได้ทั่วไป เช่น เลื่อย คีมหนีบ มีดสำหรับผ่าตัด

^๒ กลวัชร เหล่าชัยศรี, ศัลยกรรมตกแต่งคืออะไร., [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.doctorcosmetic.com/read_content.php?id=1913&pagetype=surgery [๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕].

^๓ ชิดเขียนดอทคอม, การทำมัมมี่, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.keedkean.com/knowledge/KK0000135.html> [๒๘ กันยายน ๒๕๕๖].

และกรรไกร หลังจากนั้นจึงใช้น้ำผึ้งทาที่บาดแผลเพื่อป้องกันการติดเชื้อ ซึ่งแตกต่างจากประเทศกรีกที่ป้องกันแผลติดเชื้อโดยการล้างแผลด้วยไวน์^๔

นอกจากการทำศัลยกรรมในประเทศฝั่งตะวันตกแล้ว ในประเทศฝั่งตะวันออกก็มีการทำศัลยกรรมเช่นเดียวกัน เช่น ในประเทศอินเดียสมัยพุทธกาล ได้เริ่มมีการผ่าตัดเพื่อรักษาผู้ป่วย โดยหมอชีวกโกมารภัจ ผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแพทย์ที่เก่งและมีความสามารถมากที่สุด หมอชีวกโกมารภัจได้ทำการผ่าตัดกะโหลกของท่านเศรษฐีเพื่อรักษาอาการปวดศีรษะ เริ่มจากการให้ยาล้างท้องเพื่อขับถ่ายของเสียออกให้หมด ให้โกนศีรษะจนเกลี้ยงเกลาและให้ทำความสะอาดร่างกายให้หมดจด จากนั้นให้เศรษฐีนอนบนเตียง ทายาบริเวณที่จะผ่าตัดเพื่อระงับความเจ็บปวด แล้วให้มัดร่างของเศรษฐีไว้กับเตียงอย่างแน่นเพื่อไม่ให้ดิ้น หมอชีวกโกมารภัจทำการเปิดหนังศีรษะและกะโหลกศีรษะ ใช้คีมคีบสัตรีมีชีวิตออกมาจากรอยประสานกะโหลกศีรษะนั้นสองตัว แล้วจึงทำการทายา ปิดรอยประสานกะโหลกศีรษะ ดึงและเย็บหนังศีรษะจนสนิท และทายาสมานแผลอีกครั้ง ภายหลังมีการสันนิษฐานว่าสัตรีนั้น น่าจะเป็นหนองพยาธิที่มาจากมูลวัว เพราะในประเทศอินเดียนั้นนิยมเลี้ยงวัว ชาวเมืองจึงมีโอกาสรับประทานผักที่ปนเปื้อนมูลวัว เมื่อคนรับประทานผักและไขพยาธิเข้าไปในลำไส้ ตัวอ่อนจะฟักตัวอยู่ในร่างกายและจะไชเข้าไปในหลอดเลือดทั่วร่างกาย บางตัวอาจเข้าไปอยู่ในสมองหรือภายในกะโหลกศีรษะได้ นอกจากการผ่าตัดสมองแล้ว หมอชีวกโกมารภัจยังเคยผ่าตัดลำไส้ให้กับบุตรชายของเศรษฐีชาวพาราณสีด้วย โดยใช้มีดผ่าหน้าท้องและควักลำไส้ออกมาตรวจ ทำการตัดเนื้อร้ายออกและต่อลำไส้ที่ต้องตัดเป็นช่วงๆ ให้ติดกัน ทาแผลด้วยยา สอดลำไส้กลับเข้าที่เดิม เย็บติดกันแล้วจึงเย็บหนังหน้าท้องที่ผ่าจนสนิท ทั้งสองกรณีนี้ สันนิษฐานว่าหมอชีวกโกมารภัจอาจใช้ฝิ่นมาใช้เพื่อให้ผู้ป่วยรับการรักษาไม่รู้สึเจ็บปวด^๕

ทั้งนี้ ยังมีหนังสืออีกหลายเล่มที่ได้กล่าวถึงประวัติของศัลยกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในหนังสือศัลยกรรมตกแต่ง โดย นายแพทย์กิตติ เย็นสุดใจและคณะ กล่าวถึงประวัติของศัลยกรรมว่าเริ่มในประเทศอินเดีย ประมาณ ๖๐๐-๗๐๐ ปีก่อนคริสตกาล สมัยนั้นมักมีการลงโทษผู้แพ้อาการรบหรือสตรีที่ถูกจับได้ว่ามีชู้ด้วยการตัดจมูกให้เฝ้าแหง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องให้มีการเริ่มต้นผ่าตัดเสริมจมูกขึ้นมาใหม่ โดยปราศจากการใช้ยาสลบ การให้เลือดและยาปฏิชีวนะ หนังสือพิมพ์สยามนิกร(๒๑ มกราคม ๒๕๐๗) กล่าวถึงศัลยกรรมความงามว่า เริ่มมีมาในยุโรปตั้งแต่สมัยกลาง (คริสต์ศักราช ๕๐๐-๑๔๕๐) ในสมัยนั้นได้มีการพยายามจะซ่อมจมูก ริมฝีปากหรือหูที่โหว่หรือแหงวัน โดยใน

^๔ Tim Lambert, **A Brief History of Surgery**, [online], Source : <http://www.localhistories.org/surgery.html>[8 June 2013].

^๕ เกศินี ลิ้มบุญสืบสาย, “การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของหมอชีวกโกมารภัจที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๗๐-๗๙.

ประเทศเยอรมนียุคนั้นเคยมีกษัตริย์องค์หนึ่งให้ช่างทำจมูกทองคำเข้าสวมแทนพระนาสิกอันโหว่ของพระองค์^๖ การซ่อมแซมนั้น สามารถทำได้โดยเลาะผิวหนังบริเวณต้นแขนมาปิดทับในส่วนที่เสียหาย ต่อมามีการพัฒนาโดยใช้ผิวหนังบริเวณต้นคอและผิวหนังบริเวณหน้าผาก ซึ่งการใช้ผิวหนังบริเวณหน้าผากมาซ่อมจมูกที่แห้ววินั้น มีความสะดวกมากกว่า โดยศัลยแพทย์สามารถดึงผิวหนังบริเวณกึ่งกลางหน้าผากลงมาปิดทับจมูกที่แห้ววินได้ทันที^๗

หนังสือ Human Face โดย John Liggen กล่าวถึงพัฒนาการของศัลยกรรมความงามว่า เริ่มต้นประมาณ ๑,๐๐๐ ปีที่แล้วในประเทศอินเดียและในระหว่างยุคกลาง นักกายวิภาค คือ Venalius, Fallopius และ Ambroise Pare ได้เขียนหนังสือเตือนศัลยแพทย์เกี่ยวกับอันตรายและความยากลำบากในการทำศัลยกรรม และงานเขียนอีกชิ้นหนึ่งชื่อ De Chirurgia Curtorum ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ.๑๕๕๗ อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการผ่าตัดหน้าตาอย่างละเอียดถึง ๒๒ แบบ ซึ่งวิธีการต่างๆ ของ Tagliacozzi ทำให้เขามีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จอย่างมากในสมัยนั้น คำอธิบายของเขากลายเป็นรากฐานของการทำศัลยกรรมความงามในสมัยต่อมา แต่สิ่งนี้ทำให้เขาถูกต่อต้านจากคนจำนวนมากและถูกกล่าวหาว่าเป็นพอมดที่เข้าไปบิดเบือนงานที่พระเจ้าสร้างมา ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ Harold D.Gillies ศัลยแพทย์ชาวนิวซีแลนด์ ผู้เชี่ยวชาญในการผ่าตัดรักษาทหารบาดเจ็บในสงคราม เป็นผู้วางรากฐานการทำศัลยกรรมและแต่งตำราผ่าตัดใบหน้า ต่อมาหลักวิชาศัลยกรรมความงามของเขายังใช้และเป็นประโยชน์จนถึงปัจจุบัน ในปีคริสต์ศักราช ๑๘๓๐ ได้มีการคิดค้นหาตัวยาที่จะทำให้ผู้เข้ารับการทำศัลยกรรมเจ็บปวดน้อยลง โดยตัวยาดังกล่าวประกอบไปด้วยคลอโรฟอร์ม อีเธอร์ และแก๊สไนตรัสออกไซด์ ส่วนประกอบดังกล่าว เป็นที่รู้จักในชื่อว่า แก๊สหัวเราะ โดยสารดังกล่าวจะออกฤทธิ์ทำให้ผู้เข้ารับการทำศัลยกรรมเกิดอาการชา เคลิบเคลิ้มและรู้สึกเจ็บปวดน้อยลง ซึ่งสารนี้เป็นที่นิยมในวงการทันตแพทย์สมัยนั้นเป็นอย่างมาก^๘

ในปี คริสต์ศักราช ๑๘๙๑ การทำศัลยกรรมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงให้มีความพิถีพิถันมากขึ้น กล่าวคือ จากเดิมเป็นเพียงการทำศัลยกรรมเสริมสร้างเพื่อซ่อมแซมอวัยวะที่โหว่หรือแห้ววิน กลายเป็นการทำศัลยกรรมแบบเน้นความสวยงาม พัฒนาการนี้ถูกคิดค้นโดยหมอโรซ์ ศัลยแพทย์ชาวอเมริกัน ศัลยแพทย์ท่านนี้จะใช้วิธีซ่อมแซมจมูกที่บิดเบี้ยวผิดรูปของผู้เข้ารับการทำศัลยกรรมด้วยการคำนวณมุมของจมูกให้อยู่ในมุมที่ถูกต้อง จากนั้นจึงทำการผ่าตัดบริเวณใต้ผิวหนังและเย็บปิดบาดแผล

^๖ อริยา อินทามระ, “สตรีไทยกับศัลยกรรมเสริมความงาม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๘), หน้า ๖๐.

^๗ J. P. Bennett, “Aspects of the history of plastic surgery since the 16th century”, *Journal of the Royal Society of Medicine*, vol.76 (February 1983) : 152-153.

^๘ Ira M. Rutkow, *Textbook of Surgery*, (Philadelphia : W.B. Saunders Company, 2004), p.6.

แบบไม่ให้เกิดรอยแผลเป็น หลังการผ่าตัด ผู้เข้ารับการทำศัลยกรรมจะมีรูปทรงของจมูกที่เปลี่ยนแปลงไป^๙

ในปี คริสต์ศักราช ๑๙๒๘ Jacques Joseph ได้เขียนหนังสือ Nasenplastik and Sonstige Gesichtsplastik เพื่ออธิบายถึงการนำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการทำศัลยกรรมความงาม โดยเขาได้ประดิษฐ์เครื่องมือพิเศษต่างๆ เช่น เครื่องมือที่ใช้สำหรับยกกระดูกเลื้อยสำหรับลดขนาดของกระดูกอ่อนและดั่งจมูก ในสมัยนั้นศัลยกรรมความงามที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและประสบความสำเร็จอย่างใหญ่หลวง ได้แก่ การผ่าตัดซ่อมแซมหน้าตาที่เสียโฉมจากอุบัติเหตุทางถนนและการสู้รบในสงคราม เพราะการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงหรือซ่อมแซมหน้าตามีผลต่อจิตใจของผู้ป่วยเป็นอย่างมาก และสามารถทำให้เขากลับมาดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ เป็นต้นมา ศัลยกรรมความงามซบเซาลงไปเนื่องจากทั่วโลกเกิดภาวะวิกฤตหลังสงคราม แต่เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติ ศัลยกรรมความงามได้กลับมาเป็นที่นิยมทั่วโลกอีกครั้งหนึ่งและเป็นที่นิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน^{๑๐}

ส่วนการทำศัลยกรรมในไทย เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๓๘๐ โดยนายแพทย์ แดน ปิซ บรัดเลย์ หนึ่งในบรรดาแพทย์มิชชันนารีที่เข้ามาทำงานในเมืองไทย เพื่อช่วยวางรากฐานให้แก่การสาธารณสุข ทั้งในด้านการป้องกันโรค การบำบัดโรค การศึกษาแพทยศาสตร์ และเพื่อเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ซึ่งในขณะนั้นได้มีการจัดงานฉลองวัดประยูรวงศ์ของเจ้าพระยาพระคลัง ปีนใหญ่ซึ่งจุดทำไฟพะเนียงเกิดระเบิดแตกออกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ถูกคนที่ยืนในที่นั้นตายทันที ๘ คนและมีคนบาดเจ็บอีกมาก บังเอิญนายแพทย์บรัดเลย์อยู่ใกล้บริเวณที่เกิดเหตุ เจ้าพระยาพระคลังจึงให้คนมาตามตัวไปรักษาผู้ที่บาดเจ็บ ในจำนวนนี้มีพระภิกษุรูปหนึ่งซึ่งกระดูกแขนแตก จำเป็นต้องตัดแขนทั้ง นายแพทย์บรัดเลย์จึงตัดแขนพระรูปนั้นโดยปราศจากการใช้ยาสลบในที่เกิดเหตุนั่นเอง การผ่าตัดของนายแพทย์บรัดเลย์ครั้งนั้นเป็นที่เลื่องลือกันมาก ด้วยเป็นการผ่าตัดแผนปัจจุบันครั้งแรกในประเทศไทย^{๑๑}

ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ ได้เริ่มมีการผ่าตัดเพื่อเสริมความงามในประเทศไทยขึ้น โดยการชักนำของกลุ่มบุคคลที่มีได้เป็นแพทย์ ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน มีร้านรับทำศัลยกรรมความงามของชาวจีนเปิดบริการอยู่สองร้าน คือ ร้านช่งฮุย ย่านเยาวราช และร้านซุ่ยเต็ก บริเวณเจริญผล ทั้งสองร้านนี้รับทำตาสองชั้น เสริมจมูกให้โด่ง และเย็บใบหูที่กางออกมากเกินไป โดยมีการลงโฆษณาใน

^๙ J. P. Bennett, "Aspects of the history of plastic surgery since the 16th century", *Journal of the Royal Society of Medicine*, vol. 76 (February 1983) : 155.

^{๑๐} อริยา อินทามระ, "สตรีไทยกับศัลยกรรมเสริมความงาม", *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๘), หน้า ๖๑-๖๓.

^{๑๑} มนัสวี อุณหนันท์, *ประวัติการแพทย์มิชชันนารีในประเทศไทย*, (กรุงเทพมหานคร : รัชการมภ์, ๒๕๒๐), หน้า ๑๗-๑๘.

หนังสือพิมพ์ว่า รับทำตาสองชั้น เสริมจมูก ทำลักยิ้ม หูทาง ที่ช่องหู ในสมัยนั้นมีคนนิยมไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากผู้ทำไม่ใช่ศัลยแพทย์และมีความรู้น้อย จึงทำให้เกิดความผิดพลาดทางเทคนิคอยู่บ่อยครั้ง บางคนมีอาการอักเสบและติดเชื้อ เป็นผลให้ผู้ที่ไม่พึงประสงค์ได้รับความเสียหายถึงขั้นพังศัลยกรรม จึงต้องเลิกกิจการไป ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ ได้มีคลินิกความงามเกิดขึ้นชื่อ บางกอกคลินิก โดย นายแพทย์วิจิตร บุญยะโทตระ ศัลยแพทย์ผู้ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านศัลยศาสตร์โดยตรง ต่อมา นายแพทย์ประสาน สุตาจิตร นายแพทย์ถาวร จรุงสมบัติและแพทย์อื่นๆ ที่จบวุฒิปริญญาตรีศัลยศาสตร์ตกต่างจากต่างประเทศกลับมาเริ่มคลินิกของตนเอง โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มารับบริการในคลินิกจะเป็นการทำศัลยกรรมความงามมากกว่าศัลยกรรมเสริมสร้าง^{๑๒}

วงการแพทย์ในขณะนั้นยังมีความเห็นว่า การทำศัลยกรรมความงามไม่ใช่สิ่งจำเป็นและยังไม่เป็นที่ยอมรับ โดยจะทำให้ศัลยกรรมความงามก็ต่อเมื่อมีความผิดปกติทางกายหรือทางสรีระเท่านั้น ต่อมาการทำศัลยกรรมความงามเริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากต้องการรักษารูปร่างหน้าตาให้ดูอ่อนกว่าวัย ไม่ว่าจะเป็นการดึงหน้า ดูดไขมัน ภายหลังได้เริ่มมีอิทธิพลจากสื่อ ทั้งรายการทีวีละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ที่นำเสนอดาราวัยรุ่นที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงาม เป็นที่ต้องตาต้องใจดึงดูดให้ผู้ชมสนใจและต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองให้คล้ายกับดาราดังที่ตนชื่นชอบ ท้ายสุดการทำศัลยกรรมความงามจึงไม่จำกัดอยู่แต่กลุ่มผู้สูงอายุ หากแต่ยังรวมไปถึงกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มคนวัยทำงานอีกด้วย

๓.๓ มูลเหตุของการทำศัลยกรรมความงาม

ในสังคมของมนุษย์ ความต้องการของแต่ละคนล้วนแตกต่างกันไป บางคนต้องการอาหาร บางคนต้องการการงานที่มั่นคง บางคนต้องการเป็นที่รักของผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ มาสโลว์จึงได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไปไว้ ๒ ระดับ คือ

๑. ความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง เช่น ยารักษาโรค เครื่องป้องกันอันตราย อุปกรณ์บริหารร่างกาย

๒. ความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เช่น ของขวัญ ความสามัคคี ความผูกพัน ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น เช่น ตำแหน่ง ถ้วยรางวัล ปริญญา

^{๑๒} อริยา อินทามระ, “สตรีไทยกับศัลยกรรมเสริมความงาม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๘), หน้า ๖๔.

และความต้องการประจักษ์ตน เช่น งานที่พึงพอใจ ความสุขส่วนตัว^{๑๓}

จากการแบ่งระดับความต้องการดังกล่าว พบว่าการทำศัลยกรรมความงามนั้น ไม่ได้เป็นการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและไม่ได้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต แต่เป็นเพียงการสนองความต้องการขั้นสูง คือ ต้องการให้ตนเป็นที่รัก เป็นที่พอใจต่อผู้ที่ได้พบเห็น เมื่อเป็นที่รักแล้วก็ย่อมเอื้อต่อการให้เป็นที่ยอมรับ นอกจากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์แล้ว ยังมีทฤษฎีมโนภาพแห่งตนของคาร์ล โรเจอร์ที่อธิบายถึงตัวตนและเจตคติที่มนุษย์มีต่อตนเอง กล่าวคือ การที่คนต้องการทำศัลยกรรมความงามนั้น เป็นเพราะต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นไปตามอุดมคติ (Ideal Self) อยากเป็นตัวตนที่ปรารถนาจะเป็น ถ้าได้ตัวตนเช่นที่ปรารถนาก็จะรู้สึกภูมิใจ ชื่นชมในตัวเอง ถ้าไม่ได้ก็จะรู้สึกหดหู่ เสียใจ อาจถึงขั้นเกลียดตัวเอง ท้อถอยและหมดหวังได้ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องการเห็นภาพของตนเองที่คนในสังคมพากันยกย่อง เช่น หากฉันมีรูปร่างหน้าตาเหมือนดาราคณนี้ ฉันก็จะได้รับการยกย่องจากสังคมมากขึ้น ซึ่งภาพจากการคาดหวังนี้ล้วนเกิดจากการปรุงแต่งตามค่านิยมหรือตามความต้องการของสังคม (Public-Self)^{๑๔} โดยจากผลการศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อและแนวโน้มการตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามสตรีเกาหลีสองกลุ่มวัยรุ่นไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นไทยที่มีเพศ สีมืด ลักษณะรูปร่าง สถาบันการศึกษา หรือภูมิฐานะแตกต่างกันมีการตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามไม่ต่างกัน การรับรู้ ทัศนคติ และแนวคิดของตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจทำศัลยกรรมความงาม แต่ความเข้าใจ การตั้งใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามของกลุ่มวัยรุ่นไทย^{๑๕} และจากการศึกษาวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำศัลยกรรมความงามได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเนื่องจากความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของตนเอง ต้องการจะเปลี่ยนแปลงให้รูปร่างหน้าตาดีขึ้น หลายคนมักจะหมกมุ่นกับเรื่องความงามและรูปร่างหน้าตาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้มีลักษณะวัตถุนิยมสูงและมีแนวโน้มในการมองร่างกายเป็นเสมือนวัตถุ การทำร่างกายให้ดูดีโดดเด่นด้วยการทำศัลยกรรมความงาม ทำให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่าและความภาคภูมิใจ อีกทั้งวัยรุ่นไทยยังให้การยอมรับการทำศัลยกรรมความงาม โดยมองว่าการทำศัลยกรรมความงามไม่ใช่เรื่องเสียหายแต่อย่างใด แต่กลับช่วยทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจของเด็กทีโพล พบว่า แนวโน้มอายุของเยาวชนที่เริ่มทำศัลยกรรมความงามลดลง แต่ไม่ได้หมายความว่า อายุน้อยๆ จะมาทำกันมาก

^{๑๓} มุกดา ศรียงค์, **จิตวิทยาทั่วไป**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๒๓๐-๒๓๑.

^{๑๔} Arun Kumar Singh, **History of Psychology**, (Delhi : Notilal Banarsidass, 2002), p.374-377.

^{๑๕} ทิพวรรณ หวังพลายเจริญสุข, การศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อและแนวโน้มการตัดสินใจทำศัลยกรรมสตรีเกาหลีสองกลุ่มวัยรุ่นไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๓), หน้า ๖.

เพียงแต่ปริมาณที่มากกว่าเดิมเพราะพ่อแม่ยอมรับมากขึ้น บางคน อายุเพียง ๑๓-๑๔ ปี ผู้ปกครองก็พามาทำ เพราะอยากให้ลูกเข้าวงการ ด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต^{๑๖}

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า มูลเหตุที่ทำให้บุคคลตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามนั้น มาจากสื่อ ครอบครัวและสังคม กล่าวคือ หากบุคคลผู้นั้นอยู่แต่เพียงผู้เดียว ไม่มีสังคมหรือเป็นผู้ที่อยู่ในสังคมที่มีด้อยกว่าตน เช่น เป็นคนผอมในกลุ่มของคนอ้วน เป็นคนหน้าตาพอใช้ได้ในกลุ่มของคนหน้าตาดีห่วย บุคคลผู้นั้นย่อมพอใจในรูปร่างหน้าตาของตน ว่าตนรูปร่างดีที่สุด หน้าตาดีที่สุด ไม่จำเป็นต้องทำศัลยกรรมความงาม แต่ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลผู้นั้นอยู่ในกลุ่มของคนที่มีหน้าตาดีกว่า รูปร่างดีกว่า หรือบุคคลผู้นั้นเปิดใจรับสื่อมากเกินไป ถูกสื่อต่างๆ จูงใจได้ง่าย บุคคลนั้นย่อมต้องเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่มีรูปร่างหน้าตาดีกว่า จนกลายเป็นปมด้อย ขาดความมั่นใจในชีวิต สุดท้ายบุคคลนั้นย่อมหันหน้าเข้าสู่การทำศัลยกรรมความงามและเพื่อรักษาให้รูปร่างหน้าตามีความสมบูรณ์แบบอยู่ตลอดเวลา แต่ทั้งนี้ในบางกรณี การที่บุคคลหนึ่งตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามนั้น ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว หากแต่เกิดจากความเข้าใจผิด เช่น

๑. เข้าใจว่าการทำศัลยกรรมความงามจะปรับหรือแก้ไขความไม่พึงพอใจในร่างกายตนเองได้ยั่งยืน ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะการทำศัลยกรรมความงามชนิดใดๆ ล้วนมีอายุของมัน และย่อมเปลี่ยนแปลงสภาพไปทีละน้อยตามวัยที่ล่วงไป ผลหลังการทำศัลยกรรมความงามสามารถให้ความพึงพอใจได้ในระยะหนึ่ง แต่ไม่สามารถคงอยู่เช่นนั้นได้ตลอด และสิ่งนี้เองที่นำมาซึ่งการเข้ารับการศัลยกรรมความงามซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อรักษาสภาพนั้นเอาไว้ตลอดไป

๒. เข้าใจว่าการทำศัลยกรรมความงามสามารถเยียวยาปัญหาในชีวิตได้ หลายครั้งที่การทำศัลยกรรมความงามถูกดึงไปเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเรื่องของความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต บางคนทำศัลยกรรมความงามเพื่อให้หางานทำง่ายขึ้น อยากเป็นที่ยอมรับจากคนอื่น ๆ บ้างทำเพื่อรักษาเยียวยาจิตใจ หลังจากตกงานหรือว่าอกหัก และคิดว่ารูปร่างหน้าตาของตนเองเป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำให้ถูกละทิ้ง ซึ่งความเป็นจริงจุดประสงค์ของการทำศัลยกรรมความงามนั้นคือการแก้ไขรูปลักษณ์ที่ปรากฏแต่ภายนอก ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับชีวิตได้อย่างลึกซึ้งหรือจริงจัง

๓. ทำเพราะดูดีเมื่ออยู่ในทีวี หลายๆ คนเลือกจะทำศัลยกรรมความงามตามดารานักร้องที่เห็นในทีวีเพราะเห็นว่าพวกเขาสวยเหล่านั้นทำออกมาแล้วสวยและดูดี แม้ที่จริงแล้วมันอาจไม่ได้เข้ากับ

^{๑๖} กมนกานต์ จินช้าง, อิทธิพลของความนิยมความสมบูรณ์แบบต่อเจตคติในการทำศัลยกรรมเสริมความงาม โดยมีการนำเสนอตนเองด้วยความสมบูรณ์แบบและการขับเคลื่อนจากวัฒนธรรม สังคมเป็นตัวแปรส่งผ่าน, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔). หน้า ๖.

พื้นฐานโครงสร้างใบหน้าหรือว่าร่างกายของตนเอง นำมาซึ่งการทำศัลยกรรมความงามซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกว่าจะเหมือนอย่างต้นแบบที่ต้องการ^{๑๗}

๔. ทำเพราะกลัวโหวงเห้งไม่ดี เข้าใจว่าคนที่รูปร่างหน้าตาแบบนี้ เป็นคนที่มีโหวงเห้งไม่ดี อาจมีปัญหาต่อความมั่นคงของชีวิตในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาชีพหรือการหาคู่ครอง^{๑๘}

ความเข้าใจผิดเช่นนี้ ในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า ความวิปlass คือ ความรู้คลาดเคลื่อน ความรู้ที่ผันแปรผิดพลาดจากความเป็นจริง นำไปสู่ความเข้าใจผิด หลงผิด ประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้อง และเป็นเครื่องกีดกันขัดขวางบังตา ไม่ให้มองเห็นสัจภาวะ วิปlassมี ๓ อย่าง คือ

๑. สัญญาวิปlass สัญญาคลาดเคลื่อน หมายถึงผิดพลาดจากความเป็นจริง เช่น คนตกใจ เห็นเชือกเป็นงู เห็นทิศเหนือเป็นทิศใต้

๒. จิตวิปlass จิตคลาดเคลื่อน ความคิดผิดพลาดจากความเป็นจริง เช่น คนบ้าคิดเอาหญ้าเป็นอาหารของตน คนเห็นเงาเคลื่อนไหวในที่มืดสัว คิดวาดภาพเป็นผีหลอก

๓. ทัศนวิปlass ทัศนคลาดเคลื่อน ความเห็นผิดพลาดจากความเป็นจริง สืบเนื่องมาจากสัญญาวิปlassและจิตวิปlassนั่นเอง เมื่อหมายรู้ผิดอย่างไร ก็เห็นผิดไปตามนั้น เชื่อถือผิดพลาดไปตามนั้น เช่น เมื่อเห็นเชือกเป็นงู ก็อาจลงความเห็นว่าสถานที่นั้นมึงงูชุกชุม^{๑๙}

คนส่วนใหญ่มักจะคิดว่าวิปlassเกิดกับคนเฉพาะกลุ่ม เช่น ในกลุ่มคนที่เสพยาเสพติด จนทำให้เกิดภาพหลอน สติฟั่นเฟือน หรือเกิดกับกลุ่มคนที่มีอาการผิดปกติทางประสาท แต่แท้จริงแล้ววิปlassนี้มีในคนทั่วไปแทบทั้งหมดอย่างไม่รู้ตัว ทำให้มองสิ่งต่างๆ ผิดแผกไปจากความเป็นจริง ดังเช่นพุทธพจน์ที่กล่าวไว้ว่า

ภิกษุทั้งหลาย สัญญาวิปlass จิตวิปlass ทัศนวิปlass มี ๔ อย่างดังนี้ ส้อย่างอะไรบ้าง?

(กล่าวคือ)

๑. สัญญาวิปlass จิตวิปlass ทัศนวิปlass ในสิ่งที่ไม่เที่ยง ว่าเที่ยง

๒. สัญญาวิปlass จิตวิปlass ทัศนวิปlass ในสิ่งที่เป็นทุกข์ ว่าเป็นสุข

๓. สัญญาวิปlass จิตวิปlass ทัศนวิปlass ในสิ่งที่มีตัวตน ว่าตัวตน

๔. สัญญาวิปlass จิตวิปlass ทัศนวิปlass ในสิ่งที่ไม่งาม ว่างาม^{๒๐}

ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมูลเหตุของการทำศัลยกรรมความงาม ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย โดยการสนทนารับฟังความคิดเห็นกับผู้ผ่านการทำศัลยกรรมความ

^{๑๗} ทัศนีย์ น้อยเลิศ, ปัญหาค่านิยมกับการทำศัลยกรรมของวัยรุ่นไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : sd-group1.blogspot.com/2013/01/53241943.html. [๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖].

^{๑๘} รวีโรจน์, สวยสั่งได้ด้วยศัลยกรรมเกาหลีพีเวอร์, (กรุงเทพมหานคร : อนิเมทกรุ๊ป, ๒๕๕๒), หน้า ๖๕-๗๑.

^{๑๙} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), พุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๔), หน้า ๔๓-๔๔.

^{๒๐} งาม.จุฑก. (ไทย) ๒๑/๔๘/๗๙.

งามมาแล้ว จำนวน ๓ ท่าน สาเหตุที่เลือกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ เพราะต้องการทราบมูลเหตุที่ทำให้เกิดความอยากทำศัลยกรรมความงาม ความพึงพอใจก่อนและหลังการทำศัลยกรรมความงาม รวมถึงความคิดเห็นส่วนตัวที่มีต่อการทำศัลยกรรมความงาม จากการรวบรวมบทสัมภาษณ์ได้ผลดังนี้

กรณีที่ ๑

เหตุผลที่ทำให้ตนตัดสินใจเข้ารับการทำศัลยกรรมความงาม เนื่องจากไม่พอใจในความเปลี่ยนแปลงบนใบหน้า รู้สึกว่าใบหน้าเริ่มหย่อนคล้อย มีริ้วรอย ไม่สดใส รู้สึกหงุดหงิด เกิดความไม่มั่นใจในการพบปะผู้คน อีกทั้งเทคนิคการแพทย์ในปัจจุบันที่มีการโฆษณาว่าปลอดภัย ได้ผลทันที และมีราคาที่ไม่สูงมาก ก็เป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้ตนตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามทันที โดยหลังทำแล้วตนรู้สึกพอใจมาก เพราะริ้วรอยและความหย่อนคล้อยบนใบหน้าหายไป โดยไม่เกิดอาการแพ้หรืออาการข้างเคียงใดๆ เรื่องการทำศัลยกรรมความงามนั้น ตนมองว่าไม่ได้เป็นเรื่องเสียหาย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้คน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นใจให้กับตนเองได้อีกด้วย^{๒๑}

กรณีที่ ๒

สาเหตุที่ตนตัดสินใจทำศัลยกรรมความงาม เพราะอยากดึงดูดเพศตรงข้าม เนื่องจากเดิมทีตนเป็นคนที่มีหน้าตาไม่ค่อยดี เวลาต้องการปฏิสัมพันธ์กับหญิงสาว มักจะถูกปฏิเสธบ่อยครั้ง เมื่อทำศัลยกรรมความงามแล้ว ตนรู้สึกพอใจมาก มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และหากมีโอกาสก็อยากทำศัลยกรรมความงามในส่วนอื่นเพิ่ม ตนมีความคิดเห็นว่าการทำศัลยกรรมความงามเป็นเรื่องดี ทำให้คนสามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาที่มีอยู่ให้ดีขึ้นได้^{๒๒}

กรณีที่ ๓

เหตุผลที่ตนตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามเพราะอยากสร้างความมั่นใจและบุคลิกที่ดีให้กับตัวเอง เมื่อทำศัลยกรรมความงามแล้ว รู้สึกพอใจเป็นอย่างมาก เกิดความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น รู้สึกว่าบุคลิกของตนดีขึ้น โดยหลังทำไม่มีอาการข้างเคียงหรืออาการแพ้แต่อย่างใด และด้วยเหตุนี้ ตนจึงอยากทำศัลยกรรมความงามเพิ่มอีก ตนคิดว่าการทำศัลยกรรมความงามเป็นเครื่องมือสร้างความมั่นใจ และทำให้คนที่ผ่านการทำศัลยกรรมความงามสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมากขึ้น^{๒๓}

^{๒๑} สัมภาษณ์ข้าราชการ เพศหญิง อายุ ๓๙ ปี, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖.

^{๒๒} สัมภาษณ์พนักงานบริษัทโทรคมนาคม เพศชาย อายุ ๓๐ ปี, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖.

^{๒๓} สัมภาษณ์พนักงานประจำมหาวิทยาลัยของรัฐ เพศหญิง อายุ ๓๙ ปี, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖.

จากบทสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้น พบว่าการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามนั้น ล้วนเกิดจากความไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนที่เป็นอยู่ ต้องการเสริมสร้างความมั่นใจ คิดว่ารูปร่างหน้าตาเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านอาชีพ การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดเพศตรงข้ามได้

๓.๔ ผลของการทำศัลยกรรมความงาม

การทำศัลยกรรมความงาม นับว่าเป็นเรื่องมหัศจรรย์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาที่มีมาแต่กำเนิดให้ดูดีขึ้น โดยเฉพาะในปัจจุบันที่วิทยาการทางการแพทย์พัฒนาไปอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นศัลยกรรมที่มีความรู้และทักษะมากขึ้น มีการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีอันทันสมัย ก่อให้เกิดบาดแผลเพียงเล็กน้อยหรือแทบไม่มีเลย ความเจ็บปวดและความผิดปกติลดน้อยลง ใช้เวลาในการทำและพักฟื้นน้อยลง โดยหลังทำผู้ใช้บริการสามารถกลับบ้านใช้ชีวิตได้ตามปกติทันที ยิ่งไปกว่านั้นยังมีคลินิกให้เลือกมากมาย โดยแต่ละแห่งต่างพากันแข่งขัน จัดรายการส่งเสริมการขาย มอบส่วนลดและของแถมต่างๆ มากมาย เป็นการสร้างความได้เปรียบด้านราคาและเกิดอำนาจในการต่อรองให้แก่ผู้บริโภค ทำให้การทำศัลยกรรมความงามเป็นเรื่องที่ไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้มีฐานะมั่งคั่งอีกต่อไป

ข้อดีในการทำศัลยกรรมนั้น เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่ผ่านการทำศัลยกรรมความงาม ในทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวว่า จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว เมื่อเรามีความมั่นใจแล้ว ย่อมส่งผลในการเพิ่มประสิทธิภาพในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นประสิทธิภาพทางด้านการงาน สังคมหรือความรัก ทำให้การดำรงชีวิตในสังคมราบรื่นมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ในบางสายงานหรือในบางอาชีพ การมีรูปร่างหน้าตาที่สวยงามได้กลายเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง ซึ่งอาชีพที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงในขณะนี้คืออาชีพพริตตี้หรือสาวงามประจำสินค้า อาชีพนี้ทำหน้าที่ยืมถ่ายรูปหรือยืนคู่กับสินค้า เพื่อดึงดูดความสนใจจากลูกค้า โดยส่วนใหญ่มักไม่มีความรู้ในตัวสินค้าอย่างละเอียด แรกเริ่มอาชีพนี้เป็นเพียงอาชีพเสริมของกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการหารายได้พิเศษ โดยมักจะเป็นพริตตี้เฉพาะงานเท่านั้น เช่น งานมอเตอร์โชว์ แต่ด้วยในปัจจุบัน มีการแข่งขันในตลาดธุรกิจเป็นอย่างสูง จึงต้องจำเป็นต้องมีการจัดงานประชาสัมพันธ์เปิดตัวสินค้าหรือส่งเสริมการขาย โดยใช้พริตตี้เหล่านี้เป็นผู้ช่วยในการประชาสัมพันธ์ และด้วยปริมาณงานที่มากขึ้นนี้เอง ทำให้พริตตี้บางคนผันตนเองมารับงานพริตตี้เป็นงานหลักหรืองานประจำไปโดยปริยาย การที่เจ้าของสินค้าจะจ้าง พริตตี้ นั้น จะพิจารณาจากรูปร่างหน้าตาเป็นหลักก่อน ต่อจากนั้นจึงจะพิจารณาจากอายุและความสามารถในการประชาสัมพันธ์สินค้าเป็นลำดับต่อไป นางสาวเปรมวดี หิรัญสูตร หนึ่งในพริตตี้ได้กล่าวถึงรายได้ของพริตตี้ว่า ตนเป็นที่รู้จักของผู้คนมากขึ้น เพราะเป็นโตโยต้าพริตตี้ ปี ๒๐๐๙ โดยในปีที่ผ่านมา ตนมีงานเยอะมาก ทั้งเสาร์และอาทิตย์ มีรายได้เฉลี่ยวันละ ๓,๕๐๐-๔,๐๐๐ บาท โดยรายได้ทั้งปี ถ้ารับงานพริตตี้อย่างเดียวจะมีรายได้หลักแสน แต่หากรับงานโฆษณาหรือเป็นพรีเซ็นเตอร์สินค้ารายได้ก็จะ

เพิ่มขึ้นเป็นหลักล้าน^{๒๔} และตัวเลขของรายได้นี้เอง ที่เป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นนิยมทำศัลยกรรมความงามมากขึ้น แม้ว่าจะต้องเสียทรัพย์หรือเจ็บตัวมากแค่ไหนก็ตาม เพราะด้วยคิดว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า อย่างเช่นในกรณีของนางสาวอาภาภรณ์ เนตวงศ์ ซึ่งมีอายุเพียง ๒๓ ปี แต่มีรายได้หลักแสนต่อเดือน โดยนางสาวอาภาภรณ์ยอมรับว่า ตนได้ผ่านการทำศัลยกรรมความงามเกือบทุกอย่าง โดยเริ่มทำที่จุมูก ซึ่งในขณะนั้นเธอมีอายุเพียง ๑๘ ปี และต้องแก้ไขจุมูกถึง ๓ ครั้ง ต่อจากนั้นเธอจึงเริ่มทำตาสองชั้น เพิ่มขนาดหน้าอก ผิวงุ้มเพิ่มความสูง ฉีดโบท็อกซ์ ฟिलเลอร์ เลเซอร์ ซึ่งรวมๆ แล้ว เธอต้องลงทุนไปถึง ๒๐๐,๐๐๐ กว่าบาท นอกจากนี้ยังต้องมีค่าใช้จ่ายเรื่องความสวยความงามอีกเดือนละ ๕,๐๐๐-๖,๐๐๐ บาท แต่เธอก็พอใจเพราะรายได้ที่เธอได้รับนั้นมากกว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำศัลยกรรมความงามของเธอหลายเท่า^{๒๕} ยิ่งไปกว่านั้น ในปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีและวิทยาการทางการแพทย์ต่างๆ มากมาย มีการใช้เครื่องมือและสารเคมีเข้ามาเป็นส่วนประกอบ โดยสารดังกล่าวสามารถลบริ้วรอยแทนการดึงหน้าแบบในอดีตที่นับว่าเป็นเรื่องใหญ่ ค่าใช้จ่ายสูง และผู้เข้ารับการผ่าตัดจะเจ็บปวดมากและต้องใช้เวลาพักรักษาตัวเป็นเวลานาน สารนี้ เรียกว่า สารโบทูลินัม ท็อกซินหรือที่รู้จักกันในชื่อ สารโบท็อกซ์ และสารกลุ่มไฮยาลูโรนิก แอซิดหรือที่รู้จักกันในชื่อ สารฟिलเลอร์ สารโบท็อกซ์นี้จัดเป็นโปรตีนชนิดหนึ่ง มีฤทธิ์ทำให้กล้ามเนื้อคลายตัว โดยกลไกการทำงานของสารนี้จะทำให้กล้ามเนื้อบริเวณที่ได้รับยาขยับน้อยลงและคลายตัวออก ดังนั้น รอยย่นที่เกิดจากการขยับกล้ามเนื้อ เช่น รอยย่นหน้าผาก รอยขมวดคิ้ว รอยที่หางตาจะค่อยๆ หายไป สารตัวนี้ออกฤทธิ์โดยตรงที่กล้ามเนื้อ ส่วนวิธีการที่จะได้รับยาคือการฉีดเข้าที่กล้ามเนื้อ หากใช้วิธีการทายาจะทำให้สารไม่สามารถซึมลงไปถึงชั้นกล้ามเนื้อได้ สารโบท็อกซ์ที่ฉีดเข้ากล้ามเนื้อนี้จะค่อยๆ สลายไปเองใน ๔ เดือน และเพื่อให้ได้ผลต่อเนื่องจึงควรฉีดทุก ๔ เดือน นอกจากการใช้โบท็อกซ์เพื่อลดริ้วรอยดังที่กล่าวมาแล้ว ยังสามารถใช้ลดขนาดกล้ามเนื้อบริเวณกรามทำให้ใบหน้าเรียวขึ้นได้อีกด้วย สำหรับฟिलเลอร์หรือสารเติมเต็ม มีข้อบ่งชี้คือใช้ฉีดเข้าใต้ผิวหนังเพื่อเติมหรือเสริมส่วนที่บกพร่อง เช่น บริเวณร่องแก้ม ร่องบริเวณมุมปาก ริมฝีปาก สารนี้เป็นสารธรรมชาติที่มีอยู่แล้วในผิวมนุษย์ จึงก่อให้เกิดอาการแพ้ น้อยมาก ตัวสารจะค่อยๆ สลายไปเองในช่วงเวลา ๖ เดือนถึง ๑ ปี ในการฉีดสารนั้นก็เป็นเรื่องง่าย ไม่ต้องการเตรียมตัวอะไรเป็นพิเศษ โดยจะใช้เวลาเพียง ๕-๒๐ นาที ในรายที่กลัวความเจ็บ แพทย์อาจใช้ยาชาชนิดทา หากก่อนเริ่มทำการรักษาประมาณครึ่งชั่วโมง ผู้เข้ารับการรักษาสามารถกลับไปทำงาน

^{๒๔} มติชนออนไลน์, (๒๔ ก.ย. ๒๕๕๕), “พริตตี้ รายได้ดี แข่งดุ เสี่ยง เสริมอก สะโพกบิ๊ม อยากรู้ไหม แคลงมอเตอรืโชว์เธอโยรายรายได้เท่าไร”, มติชน, [ออนไลน์], ๒๒ ย่อหน้า, แหล่งที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1348465486&groupid=01&catid=01 [๕ มีนาคม ๒๕๕๖].

^{๒๕} ไทยโพสต์ออนไลน์, (๑๕ ม.ค. ๒๕๕๖), “พริตตี้ เงินแสน เส้นทางนี้ไม่ง่าย”, ไทยโพสต์, [ออนไลน์], 16 ย่อหน้า, แหล่งที่มา : <http://www.thaipost.net/x-cite/150113/68061> [๕ มีนาคม ๒๕๕๖].

ต่อได้ทันที^{๒๖} และด้วยความง่าย สะดวก เจ็บปวดน้อยและเห็นผลทันทีนี้ ทำให้การทำศัลยกรรมความงามกลายเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยทำงานเป็นอย่างมาก

แต่เมื่อกล่าวถึงข้อเสียของการทำศัลยกรรมความงามแล้ว อันดับแรกคงหนีไม่พ้นเรื่องของ การเสียชีวิต ในปัจจุบันมีการแข่งขันทางการตลาดของคลินิกศัลยกรรมความงามในอัตราที่สูง ส่งผลให้การทำศัลยกรรมความงามมีราคาถูกลงจากอดีตเป็นอย่างมาก ซึ่งราคาค่าบริการของแต่ละคลินิก จะแตกต่างกันมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นชื่อเสียงของศัลยแพทย์ ยี่ห้อ สารเคมี หรือเทคโนโลยีที่ใช้ บางคลินิกมีการนำเข้าเครื่องมือราคาหลายล้านจากต่างประเทศ จึงทำให้ ค่าบริการต้องปรับราคาสูงตาม บางคอร์สมีราคาถึงหลักแสนเลยทีเดียว แต่ทั้งนี้ การทำศัลยกรรมความงามไม่ว่าจะมีราคาถูกหรือแพง ไม่ว่าจะใช้เทคโนโลยีทันสมัยแค่ไหน แต่สิ่งที่ผู้ใช้บริการพึงรู้ก็คือ การทำศัลยกรรมความงามนั้น ไม่สามารถรักษาสภาพของสิ่งที่เราทำให้คงอยู่ถาวร ผู้ใช้บริการต้อง ทำศัลยกรรมความงามนั้นซ้ำอยู่เสมอ โดยระยะเวลาของการทำซ้ำ ขึ้นอยู่กับประเภทของการ ทำศัลยกรรมความงาม เช่น การฉีดโบท็อกซ์ สามารถอยู่ได้สูงสุดเพียง ๔ เดือน ค่าฉีดแต่ละจุดโดย เฉลี่ยประมาณ ๓,๐๐๐ – ๖,๐๐๐ บาท โดยการฉีดโบท็อกซ์นั้นจะเป็นการให้กล้ามเนื้อบริเวณที่ฉีดมี อาการคลายตัว ลดอาการหดเกร็งของกล้ามเนื้อผิวที่ทำให้เกิดร่อง ทำให้ร่องที่ลึกจางลงและตื้นขึ้น แต่ ทั้งนี้ การฉีดโบท็อกซ์แต่ละครั้งนั้น ตัวยาสามารถออกฤทธิ์ได้เพียง ๓-๔ เดือน หลังจากนั้น กล้ามเนื้อ ก็จะมาเหี่ยวตามเดิม ดังนั้น หากผู้เข้ารับบริการต้องการผลอย่างต่อเนื่อง ก็จำเป็นต้องกลับไป ให้แพทย์ฉีดโบท็อกซ์ซ้ำอยู่เสมอ^{๒๗} ด้วยเหตุนี้ผู้ใช้บริการจึงต้องเสียทรัพย์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนกว่าจะไม่ ต้องการรักษาสภาพนั้นไว้อีกต่อไปแล้ว นอกจากนี้ การใช้จ่ายทรัพย์ไปกับการทำศัลยกรรมความงาม ยังมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย โดยเฉพาะหลังจากมีกระแสละครเกาหลี ภาพของดารา นักแสดงที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงามได้รูปจากการทำศัลยกรรมความงาม เป็นแรงจูงใจให้ชาวต่างชาติ หันมาสนใจทำศัลยกรรมความงามในประเทศเกาหลีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการศัลยกรรมคางและ จมูก ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมากสำหรับชาวเอเชียที่มีกมิดั้งจมูกแบนและคางสั้น ไม่ว่าจะเป็น ชาวญี่ปุ่น ชาวจีน ชาวเวียดนาม ชาวมองโกเลีย และชาวไทย นับว่าเป็นการสร้างรายได้จำนวน มหาศาลให้กับคนในประเทศเกาหลี โดยแหล่งข่าวระบุว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำศัลยกรรม ความงามในกรุงโซลนั้นได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่าตัว หรือคิดเป็นจำนวน ๑,๖๕๗ ในปี ๒๐๐๙ และในปี ๒๐๑๐ นั้นพุ่งขึ้นมาแตะที่ ๔,๔๐๐ คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของรัฐบาลที่ออกมาระบุว่า ในปัจจุบัน

^{๒๖} วาสนา วชิรมน, รู้จัก “โบท็อกซ์” และ “ฟิลเลอร์” ก่อนจะไปฉีด, [ออนไลน์], แหล่งที่มา:

<http://www.dailynews.co.th/article/1490/155142> [๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖].

^{๒๗} มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค, โบท็อกซ์ความสวยชั่วคราวที่ต้องเสีย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา :<http://women.kapook.com/view1045.html> [๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๕].

ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์โดยรวมของเหล่าบรรดานักท่องเที่ยวต่างชาติต่อปีนั้นอยู่ที่ ๑๑๖,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์^{๒๘}

เมื่อมองดูจากตัวเลขค่าใช้จ่ายในการทำศัลยกรรมความงามที่แพร่สะพัดไปยังประเทศเกาหลีจะเห็นได้ว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก แน่นอนว่าในจำนวนตัวเลขดังกล่าวนี้ มีค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยรวมอยู่ด้วย โดยจากข้อมูลของสมาคมเสริมความงามนานาชาติ ระบุว่าปริมาณการทำศัลยกรรมความงามทั้งประเภทที่ต้องผ่าตัดและไม่ผ่าตัดนั้นในกลุ่มภูมิภาคเอเชียพบว่า จีนมีสัดส่วนการทำศัลยกรรมความงามสูงสุด ตามด้วยญี่ปุ่น เกาหลีใต้และไต้หวัน โดยไทยเป็นชาติเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ติดผลการจัดอันดับครั้งนี้ และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๕๖ จะขยายตัวต่อเนื่องโดยได้รับปัจจัยหนุนจากการทำศัลยกรรมความงามในเอเชียที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว ภายหลังความต้องการทำศัลยกรรมตาสองชั้นและเสริมจมูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง^{๒๙} จากการที่คนนิยมเดินทางไปรับการทำศัลยกรรมความงามที่ประเทศเกาหลีนี้เอง ทำให้เงินรั่วไหลออกนอกประเทศโดยไม่จำเป็นเป็นจำนวนมาก

นอกจากการทำศัลยกรรมความงามจะทำให้เสียทรัพย์และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ในบางรายอาจเกิดผลข้างเคียงที่เกิดจากการทำศัลยกรรมความงาม ไม่ว่าจะเป็นการแพ้ยาชา แพ้สารเคมีหรือวัสดุที่สังเคราะห์ขึ้น เช่น ซิลิโคน (Silicone) โพลีเอธิลีน (Polyethylene) โดยบริเวณที่สัมผัสกับสารเคมีหรือวัสดุที่สังเคราะห์ขึ้นดังกล่าว จะมีอาการบวมแดง ยุบตัวช้า ในบางรายอาจมีน้ำใสๆ หรือขุ่น มีกลิ่นบริเวณบาดแผล ซึ่งนั่นหมายความว่า ร่างกายไม่ยอมรับสารเคมีหรือวัสดุที่สังเคราะห์นั้นๆ ในบางรายที่มีอาการแพ้อย่างรุนแรง อาจมีการหายใจติดขัด จนถึงขั้นเสียชีวิตได้ อย่างกรณีของพริตตี้สาว ที่เลือกทำศัลยกรรมความงามกับหมอเถื่อน โดยทำการฉีดยาสารคอลลาเจนเข้าสะโพก สุดท้ายเกิดอาการแพ้ยากลายเป็นเจ้าหญิงนิทราและเสียชีวิตในที่สุด ซึ่งในกรณีของพริตตี้สาวนี้ นายแพทย์วิทยา ชินกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้ความเห็นว่า ในปัจจุบันนี้มีคลินิกเถื่อนอยู่เป็นจำนวนมาก สำนักสถานพยาบาลได้พยายามดำเนินการจับกุมดำเนินคดีมาโดยตลอดแต่ก็ยังมีอยู่ ถือเป็นอุทาหรณ์สำหรับคนที่เห็นแก่การบริโภคสินค้าและบริการราคาถูก การฉีดยาสารแปลกปลอมเข้าไปในร่างกาย โดยที่ไม่รู้ว่าเป็นสารอะไรและคนที่ฉีดไม่ใช่หมอ อาจเสี่ยงชีวิตได้ เพราะสารดังกล่าวอาจหลุดเข้าไปในเส้นเลือดดำ ไปอุดตันเส้นเลือดและปอด ทำให้หายใจไม่ออกและเสียชีวิตได้ ด้าน

^{๒๘} ไทยโพสต์ออนไลน์, (๙ พ.ค. ๒๕๕๕), “กระแสละครเกาหลีกระตุ้นอาหมายแห่ทำศัลยกรรมขอสาวแบบ ลี ยอง เอ”, ไทยโพสต์, [ออนไลน์], ๕ ย่อหน้า, แหล่งที่มา : www.thaipost.net/xcite/090512/56529 [๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖].

^{๒๙} คมชัดลึกออนไลน์, (๒๘ ก.พ. ๒๕๕๖), “ศัลยกรรมความงามไทยประกาศศักยภาพ”, คมชัดลึก, [ออนไลน์], ๕ ย่อหน้า, แหล่งที่มา : www.komchadluek.net/detail/20130228/152798/ศัลยกรรมความงามไทยประกาศศักยภาพ.html [๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖].

นายแพทย์อิริกร์ ช่วงสุนิช นายกสมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งแห่งประเทศไทย กล่าวว่า สำหรับผู้ที่ต้องการทำศัลยกรรมความงาม ควรจะต้องตรวจสอบ ๓ เรื่องคือ ๑. ผู้ให้บริการต้องเป็นแพทย์และควรจะต้องเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและได้รับการฝึกอบรมเฉพาะทาง ๒. สถานที่ประกอบการควรจะเป็นสถานที่ที่ได้มาตรฐาน สะอาดและปลอดภัย อุปกรณ์ครบครัน ๓. วัสดุที่ใช้ต้องสะอาดและได้รับการรับรองจากทางองค์การอาหารและยา ว่าปลอดภัย โดยก่อนที่จะนำมาใช้ควรแสดงวัสดุนั้นๆ ให้คนไข้ดูด้วย สำหรับกรณีนี้ แพทย์ในประเทศไทยได้เลิกใช้สารคอลลา-เจนเนื่องจากมีราคาแพง ปัจจุบันทางองค์การอาหารและยาให้ใช้คือสารไฮยาลูโรนิกแอซิด ซึ่งเป็นสารที่มีอยู่ได้ผิวหนัง แล้วสังเคราะห์ขึ้นมาหรือใช้ไขมันของตนเอง หรือใช้เจลถุงแบบเดียวกับที่นำมาเสริมหน้าอก นายแพทย์พิพัฒน์ ยิ่งเสรี เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา กล่าวว่า ออ. เคยออกข่าวเตือนหญิงสาวหลายครั้งให้ระวังอันตรายจากการฉีดสารคอลลาเจน ฟิลเลอร์ โบท็อกซ์ และสารกลูตาไธโอน เนื่องจากเป็นการนำสารดังกล่าวมาใช้อย่างไม่เหมาะสม ยาฉีดคอลลาเจนไม่เคยมีการรับขึ้นทะเบียนตำรับยา เป็นสารที่ยังไม่ได้รับการรับรองความปลอดภัยเพื่อใช้สำหรับฉีด ส่วนใหญ่พบเป็นการลักลอบนำเข้ามาใช้ ซึ่งเป็น การกระทำที่ผิดกฎหมาย สำหรับสาร กลูตาไธโอนก็เช่นกัน ออ.ไม่ได้มีการรับขึ้นทะเบียนตำรับยา กรณีการนำสารกลูตาไธโอนมาใช้เป็นยาฉีดทำให้ผิวขาว ถือเป็นการใช้ในทางที่ผิด อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้^{๓๐}

ผลเสียที่ได้รับจากการทำศัลยกรรมความงามอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ทำศัลยกรรมความงามแล้ว แต่ผลที่ได้รับกลับไม่เป็นไปตามที่คาดหวังหรือต้องการ เช่น กรณีของหญิงสาวผู้หนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศฮ่องกง หญิงสาวผู้นี้ต้องการที่จะมีตาสองชั้นจึงเข้ารับการทำศัลยกรรมความงามด้วยกระแสไฟฟ้า แต่ปรากฏว่าหลังการทำศัลยกรรมความงาม เปลือกตาทั้งสองข้างของเธอเกิดอาการบวมเป่งจนไม่สามารถมองเห็นได้ชัด^{๓๑} หรือในกรณีของนักศึกษาสาวจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ตัดสินใจทำศัลยกรรมจมูกและคาง แต่ปรากฏว่าเมื่อทำศัลยกรรมความงามแล้วเพื่อนๆ ตำหนิว่าไม่สวย ศัลยกรรมที่ทำมาไม่เหมาะกับตัวเธอ เป็นเหตุให้เธอเกิดอาการคิดมากจนกลายเป็นโรคซึมเศร้า ในที่สุดเธอตัดสินใจจบชีวิตด้วยการแขวนคอตาย^{๓๒} การที่ผู้เข้ารับการบริการคาดหวังกับการทำศัลยกรรมความงามมากเกินไป บางครั้งก็เป็นสาเหตุของอาการเสพติดศัลยกรรมความงาม อาการนี้คืออาการของผู้ที่รู้สึกไม่พอใจกับรูปร่างหน้าตาของตัวเองอยู่ตลอดเวลา และต้องการทำศัลยกรรมความงามเพื่อปรับเปลี่ยนแก้ไขรูปร่างหน้าตาของตนเองให้ได้อย่างใจไม่รู้จักสาเหตุของอาการนี้โดยส่วนใหญ่มาจากอาการ บีบีดี หรือ บอดี้ ดิสมอร์ฟิก ดิสออร์-เดอร์ (Body dysmorphic disorder, BDD) หรือ อาการที่ผู้ป่วยมีความหมกหมุ่นเกี่ยวกับร่างกายของตัวเองมาก

^{๓๐} “ฉีดพริตตี้”, *เดลินิวส์*, (๒๒ กันยายน ๒๕๕๕), ๑๖.

^{๓๑} “นักศึกษาฮ่องกงหวังสูงทางลัด ถูกตุ๋น ๒ แสนค่าครีมวิเศษ”, *คมชัดลึก*, (๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐), ๑๓.

^{๓๒} “ผูกคอตับ”, *เดลินิวส์*, (๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕), ๑๖.

เกินไป และเกิดความไม่พึงพอใจในตนเอง นำมาซึ่งการแก้ไขปัญหา (ที่ตัวเองคิดว่ามี) ด้วยการทำศัลยกรรมความงาม ซึ่งในจำนวนผู้ที่เข้ารับการทำการศัลยกรรมความงาม มีจำนวนไม่น้อยที่มีอาการบีบิตติ ฉะนั้น ก่อนการทำการศัลยกรรมความงาม ศัลยแพทย์ที่ดีจะต้องพูดคุยซักถามเพื่อตรวจสอบสภาพจิตใจและโอกาสที่ผู้เข้ารับการทำการศัลยกรรมความงามว่าจะมีอาการบีบิตติด้วยหรือไม่ เพราะมีความเสี่ยงสูงว่าผู้ป่วยที่มีอาการบีบิตติจะทำการศัลยกรรมซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ในอนาคต^{๓๓}

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การทำการศัลยกรรมความงามนั้น นับว่าก่อให้เกิดผลดีในแง่ของจิตใจเป็นอย่างมาก เป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเองได้อย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันการที่จะได้มาซึ่งความงามนั้น จำเป็นต้องแลกด้วยทรัพย์ ความเจ็บปวด ต้องเสี่ยงต่ออาการข้างเคียงและผลลัพธ์ของการทำการศัลยกรรมความงามที่อาจไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือคาดหวังไว้ แต่กระนั้น คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ก็ยังยินดีพร้อมรับความเสี่ยงดังกล่าว เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของตน จนทำให้สังคมไทยแปรสภาพเป็นสังคมที่มองคนแต่เพียงภายนอกไปโดยปริยาย

สรุปได้ว่า ศัลยกรรม เป็นสาขาวิชาหนึ่งของศัลยศาสตร์ คือวิชาที่เกี่ยวกับการผ่าตัด โดยเน้นเฉพาะการผ่าตัดที่เกี่ยวข้องกับรูปร่างที่จะปรากฏให้เห็นภายนอกร่างกายให้ดูปกติและมีการทำงานที่ขึ้น การทำการศัลยกรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ ศัลยกรรมเสริมสร้าง เป็นการผ่าตัดเพื่อการแก้ไขความผิดปกติของร่างกาย โดยมีสาเหตุมาจากการพิการโดยกำเนิด จากการบาดเจ็บหรือจากเนื้องอกและมะเร็ง ในบางครั้งการทำการศัลยกรรมเสริมสร้างก็มีการนำเนื้อเยื่อในส่วนอื่นหรือใช้สารสังเคราะห์เข้ามาใช้ร่วมกับเนื้อเยื่อบริเวณที่ทำการผ่าตัด การผ่าตัดเสริมสร้างยังสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ คือ การสร้างเสริมอวัยวะให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการสร้างอวัยวะขึ้นใหม่ทั้งชิ้นส่วนเพื่อทดแทนส่วนที่สูญหายไป ศัลยกรรมอีกประเภทคือศัลยกรรมความงาม เป็นการผ่าตัดในส่วนที่ปกติแล้วดูดีขึ้น มุ่งเน้นไปที่ความสวยงามมากกว่าการใช้งาน

การทำการศัลยกรรมนั้นมีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยในยุคแรกเป็นเพียงการทำการศัลยกรรมเสริมสร้างเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยศัลยกรรมที่โด่งดังและเป็นที่ยอมรับทั่วโลก คือการทำมัมมี่ในประเทศอียิปต์ นอกจากการทำการศัลยกรรมในประเทศฝั่งตะวันตกแล้ว ในประเทศฝั่งตะวันออกก็มีการทำการศัลยกรรมเช่นกัน เช่น การทำการศัลยกรรมโดยหมอฮิงโกมารุจในประเทศอินเดียในสมัยพุทธกาล ผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแพทย์ที่เก่งและมีความสามารถมากที่สุด จากนั้นการทำการศัลยกรรมก็มีการพัฒนาสลับกับขบเซาตามภาวะสงคราม จนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลง การทำการศัลยกรรมเริ่มมีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะศัลยกรรมความงามที่กลายเป็นที่นิยมมาจนถึงปัจจุบัน โดยศัลยกรรมความงามได้เริ่มในไทยเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๐ โดยชาวจีนที่ไม่ใช่ศัลยแพทย์ที่อาศัยอยู่ย่านเยาวราช แต่ด้วยความที่ขาดความรู้ความสามารถ จึงทำให้การทำการศัลยกรรมความงามเกิดความผิดพลาดจนกลายเป็นเรื่อง

^{๓๓} ทศนีย์ น้อยเลิศ, ปัญหาค่านิยมกับการทำการศัลยกรรมของวัยรุ่นไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : sd-group1.blogspot.com/2013/01/53241943.html. [๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖].

ฟ้องร้องบ่อยครั้ง จนสถานเสริมความงามดังกล่าวต้องปิดกิจการไป ต่อมาเริ่มมีศัลยแพทย์ผู้ผ่านการศึกษาด้านศัลยศาสตร์โดยตรงทยอยเปิดคลินิกขึ้นมามากมายอย่างที่เห็นในปัจจุบัน

เมื่อมองถึงมูลเหตุที่ทำให้คนตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามนั้น มีอยู่ด้วยกันมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับ เป็นที่พอใจแก่ผู้พบเห็น สร้างความมั่นใจให้กับตนเอง การได้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ หรือการเพิ่มโอกาสในการเลือกคู่ครอง แต่ทั้งนี้การที่คนจะตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามได้นั้นต้องประกอบด้วยแรงกระตุ้นทั้งภายนอกและภายใน แรงกระตุ้นภายนอกคือการได้เห็นความงามของผู้อื่นแล้วต้องการให้ตนมีความงามเช่นนั้นบ้าง หรือการถูกผู้คนรอบข้างล้อเลียนรูปร่างหน้าตา ส่วนแรงกระตุ้นภายในคือความไม่พอใจในรูปร่างของตนเอง การขาดความมั่นใจ แต่บางครั้งการตัดสินใจทำศัลยกรรมความงามก็ไม่เกี่ยวข้องกับการต้องการให้ตนสวยงามเพียงอย่างเดียว แต่เข้าใจว่าการทำศัลยกรรมความงามสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำศัลยกรรมความงามแล้วจะไม่อกหัก ไม่ตกงาน ไม่ยากจนหรือโหวงเหิงจะดีขึ้น ความเข้าใจผิดเช่นนี้ในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า ความวิปلاส คือความรู้คลาดเคลื่อน การมองเห็นสิ่งที่ไม่สวยว่าสวย มองสิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง

แม้ว่าการทำศัลยกรรมความงามจะเป็นเรื่องมหัศจรรย์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาที่มีมาแต่กำเนิดให้ดูดี ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการทำศัลยกรรมความงามมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น สร้างโอกาสในอาชีพ รายได้ และการหาคู่ครอง แต่การทำศัลยกรรมก็มีผลเสียคือ ทำให้ต้องเสียทรัพย์ เสี่ยงต่อการเกิดผลข้างเคียง ไม่ว่าจะเป็นการแพ้ยาชา แพ้สารเคมีหรือวัสดุสังเคราะห์ หรือความเสี่ยงต่อความผิดพลาดจากการทำศัลยกรรมความงาม เช่น ทำออกมาแล้วแย่กว่าเดิม หรือไม่เป็นอย่างที่ใจต้องการ แต่ไม่ว่าการทำศัลยกรรมความงามจะมีความเสี่ยงอย่างไร ก็ไม่ทำให้ความตั้งใจของคนในสังคมที่อยากทำศัลยกรรมความงามลดลง แต่กลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง